

*Данилюк С. С.,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри практики англійської мови, завідувач кафедри
педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту
Черкаського національного університету
імені Б. Хмельницького*

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ О. І. П'ЄЦУХ «ПАРЛАМЕНТСЬКІ ДЕБАТИ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ В КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНІЙ ПАРАДИГМІ»¹

Монографія О.І. П'єцух «Парламентські дебати Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в когнітивно-дискурсивній парадигмі» присвячена дослідженню жанрових, інтерактивних і концептуальних параметрів політичного дискурсу британських парламентських дебатів, що є новим, оригінальним та перспективним поглядом на вивчення специфіки втілення політичної комунікації. Актуальність рецензованого дослідження визначається необхідністю вивчення специфіки сучасного політичного дискурсу, забезпеченої політичними процесами та явищами, що утворюють політичну реальність у результаті взаємодії між владними інститутами й соціумом на підставі сформованої політичної культури. Парламентські системи є яскравим зразком забезпечення ефективності функціонування політичної системи, спрямованої на прийняття важливих для розвитку суспільства рішень і конструювання політичної свідомості й реальності. Британська система парламентаризму, як стверджує в ході проведеного дослідження автор монографії, стала підґрунтям становлення й розвитку двопалатного парламентаризму інших країн, тому її всебічний аналіз є актуальним та перспективним.

З огляду на специфіку взаємодії між урядом й опозицією та розстановку політичних сил у британському парламенті, заснованих на демократичності, яка передбачає активне залучення громадськості до парламентського процесу, у роботі введено новий перспективний напрям дослідження британських парламентських дебатів як жанру політичного дискурсу – демократичний дискурс-аналіз. Цей напрям є протилежним поширеному критичному дискурс-аналізу, який розглядає владні відносини під кутом зору їх пригноблюючого потенціалу та авторитарного характеру, а також передбачає вивчення демократичних владних інститутів.

У рецензованій праці О.І. П'єцух розглянуто значний період функціонування парламенту Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – з 1990 року по 2018 рік. Автор розглядає чималий масив фактичного матеріалу, а саме тексти протоколів обсягом 48 450 сторінок і відеоматеріали 1 944 засідань Палати Громад та Палати Лордів парламенту Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії обсягом 124 години. Проаналізований матеріал забезпечив об'єктивну демонстрацію наступності традиційних норм, правил і процедур у британському парламенті, які є незмінними в період домінування як Консервативної партії, так і Лейбористської партії в політичному житті Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

Вагомим є висвітлення найсучасніших лінгвістичних проблем, обстоювання й обґрунтування власної позиції науковця. Коректно та послідовно подано методологічні питання сучасної

дискурсології, політичної лінгвістики, теорії мовної комунікації, етнолінгвістики. Варто зауважити, що в монографії розроблено засадничі принципи політичної дискурсології як течії політичної лінгвістики, а також введено поняття дискурсивного концепту, вилученого з дискурсу парламентських дебатів, що посилює новизну здійсненого дослідження. Варто зазначити, що в роботі також запропоновано оригінальні дефініції політичного дискурсу, парламентських дебатів і комунікативної стратегії.

Автор вибудовує жанрову модель британських парламентських дебатів, розглядаючи їх етнокультурну специфіку як основу інституційності, а також нормативність, забезпечену юридичними документами й віковими правилами, і процесуальність у різних інтеракціях комунікантів дебатів. Цінним та перспективним у проведеному дослідженні парламентських дебатів є детальний аналіз паравербальних складників взаємодії комунікантів парламентських дебатів, які підкріплюють традиційність, інституційність та унормованість британських парламентських процесів. Зокрема, у монографії дослідник послідовно й чітко описує проксемічні, окулістичні, такесичні, хронемічні та поведінкові особливості учасників дебатів, деталізує вимоги щодо їх зовнішнього вигляду й одягу, які є виявом приналежності до парламентської системи Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Цікавою є також скрупульозна характеристика текстово-дискурсивних категорій дискретності, цілісності, зв'язності, інтертекстуальності, інтердискурсивності, модальності, метафоричності, театральності, антропоцентричності та інтерактивності, які підкріплюють специфіку жанрової моделі дебатів.

Ґрунтовний розгляд інтерактивної моделі дискурсу парламентських дебатів засновано на вивченні інтеракцій комунікантів під час парламентських слухань та на аналізі кооперативних і конфліктогенних стратегій, а також тактик їх реалізації, які забезпечують ефективність досягнення комунікативних цілей. Досить значущим у дослідженні є висвітлення мовного втілення основних дискурсивних концептів, серед яких ситуативний концепт BREXIT складає значний лінгвістичний і політологічний інтерес. Автор детально аналізує й демонструє всебічний зв'язок між політичними процесами, мовними позначеннями та концептуальними структурами.

Загалом монографічне дослідження О.І. П'єцух є актуальним, ґрунтовним, новим і теоретично значущим. Воно вирішує чимало питань та визначає перспективи подальшого опрацювання проблематики сучасного політичного дискурсу в нових аспектах. Потреба в такому дослідженні необхідна з огляду на сучасні трансформаційні процеси політичних систем, які потребують нових напрямів і підходів до дослідження політичної комунікації. Представлені в монографії матеріали й результати можуть стати в нагоді у викладанні базових курсів із загального мовознавства, лінгвокраїнознавства, лексикології та стилістики, а також спецкурсів із дискурсології, лінгвістики тексту, лінгвокультурології, політичної лінгвістики, теорії мовної комунікації тощо.

¹ П'єцух О.І. Парламентські дебати Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в когнітивно-дискурсивній парадигмі: монографія. Черкаси: Видавель Чабаненко Ю.А., 2018. 388 с. УДК 811.111'42:328.161.2 – 316.46.058. ISBN 978-966-920-335-9.